



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 317/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júna 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], a [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpených advokátom Mgr. Martinom Alušicom, Madačova 1/A, Ružomberok, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 258/2015 z 30. decembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] a [REDAKČIA] o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 13. júna 2016 sa [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“) domáhali zrušenia rozsudku Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 258/2015 z 30. decembra 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“), pretože sú toho názoru, že ním bolo porušené ich základné právo na súdnu ochranu, ako i právo na spravodlivé súdne konanie, základné právo vlastníť majetok a právo na pokojné užívanie majetku v zmysle tam uvedených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“).

2. Sťažovatelia boli účastníkmi konania vedeného na Okresnom súde Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 7 C 89/2012, v ktorom sa ako navrhovatelia domáhali zaplata sumy 604,12 € s príslušenstvom. Uplatnená suma predstavovala preplatok z vyúčtovania nákladov za užívanie bytu a za plnenia spojené s užívaním bytu za rok 2009 a 2010. Túto sumu preplatku vyplývajúcu z vyúčtovania odporca ako správca bytového domu zaúčtoval na úhradu nákladov za opravu balkónov, ktorá bola uskutočnená v bytovom dome, v ktorom sú sťažovatelia podielovými spoluvlastníkmi bytu. Sťažovatelia nesúhlasili s opravou balkóna na ich vlastné náklady. Odporca ako správca bytového domu preto náklady za opravu balkónu uhradil z preplatku, ktorý sťažovateľom vznikol pri vyúčtovaní nákladov za byt. Sťažovatelia predovšetkým poukazovali na neplatnosť schôdze vlastníkov bytov, na ktorej sa mal odsúhlasiť spôsob financovania opravy balkónov. O návrhu sťažovateľov rozhodol okresný súd rozsudkom z 12. marca 2015, ktorým návrhu sťažovateľov vyhovel a uložil odporcovi povinnosť zaplatiť sťažovateľom spoločne a nerozdielne sumu 604,12 € s príslušenstvom, ako aj zmluvnú pokutu.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie odporca, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom, ktorým zmenil rozsudok okresného súdu tak, že uložil odporcovi zaplatiť sťažovateľom spoločne a nerozdielne sumu 62,19 € s príslušenstvom. Vo zvyšku návrh sťažovateľov zamietol. Napadnutý rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 13. apríla 2016.

4. Podľa sťažovateľov je napadnutý rozsudok nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnený, teda arbitrárny a nepreskúmateľný. Z dôvodu týchto nedostatkov došlo podľa sťažovateľov k porušeniu ich základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, čo malo mať za následok porušenie aj ich ďalších práv, a to porušenie základného práva vlastníť majetok a práva na pokojné užívanie majetku.

5. Sťažovatelia v petite sťažnosti navrhujú, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie nimi označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, zároveň požadujú zrušenie napadnutého rozsudku, ako aj náhradu trov konania.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúma, či dôvody

uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z uvedeného vyplýva pre ústavný súd povinnosť ešte pred vecným posúdením sťažnosti posúdiť, či sú naplnené všetky zákonom požadované náležitosti a či sú vôbec dané podmienky pre jej prerokovanie ustanovené zákonom o ústavnom súde. V prejednávacom prípade k takému záveru nedospel.

8. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Zo zásady subsidiarity ústavnej sťažnosti vyplýva záver, že zákon má na mysli hlavne procesný prostriedok proti meritórnemu rozhodnutiu.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

9. Pojmovým znakom ústavnej sťažnosti je jej subsidiarita zakotvená v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorá sa po formálnej stránke prejavuje v požiadavke predchádzajúceho vyčerpania všetkých procesných prostriedkov, ktoré právny poriadok sťažovateľovi na ochranu jeho práva poskytuje (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), a po stránke materiálnej v požiadavke, aby ústavný súd zasahoval s cieľom ochrany ústavne zaručených základných práv a slobôd až v okamihu, keď ostatné orgány verejnej moci už nemajú v dispozícii prostriedky, ktorými by mohli protiústavný stav napraviť. Ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemohol, nemôže a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to

poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v občianskom súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, I. ÚS 153/2010). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

10. Podstatou sťažostnej argumentácie je tvrdenie sťažovateľov o nedostatočnom a nepresvedčivom odôvodnení napadnutého rozsudku, čo má za následok jeho nepreskúmateľnosť. Sťažovatelia v sťažnosti poukazujú na skutočnosť, že dovolanie proti napadnutému rozsudku nebolo prípustné, s ohľadom na negatívne vymedzenie prípustnosti dovolania v § 238 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku platného a účinného v rozhodnom čase (ďalej aj „OSP“). Preto sťažovatelia dovolanie nepodali. Ako zo sťažnosti vyplýva, sťažovatelia podali 6. apríla 2016 podnet na podanie mimoriadneho dovolania. Krajská prokuratúra v Žiline podnet 11. mája 2016 z dôvodu neprípustnosti odložila. Následne podali sťažovatelia ústavnú sťažnosť.

11. Tvrdenie sťažovateľov o nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku však v prípade ich preukázania zakladalo dovolací dôvod [§ 241 ods. 2 písm. a)] a súčasne prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP. V tomto zmysle vrátane skutočnosti zachovania lehoty na podanie dovolania boli sťažovatelia poučení krajskou prokuratúrou

vo vyjadrení k ich podnetu na podanie mimoriadneho dovolania z 11. mája 2016. Napriek tomu sťažovatelia kvalifikovanie právne zastúpení advokátom dovolanie nepodali.

12. Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že nemá právomoc rozhodnúť o namietanom porušení označených práv sťažovateľov rozsudkom krajského súdu, pretože v tomto prípade bola zverená zákonom právomoc dovolaciemu súdu, ktorý vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu disponoval aj kasačnou právomocou (§ 243b OSP). Existencia právomoci odvolacieho súdu a dovolacieho súdu na poskytnutie ochrany sťažovateľom pred tvrdeným porušením ich označených práv takto vylučuje právomoc ústavného súdu konať a rozhodnúť o podanej sťažnosti vo vzťahu k rozsudku krajského súdu. V situácii, keď právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov v prejednávanom prípade podľa Občianskeho súdneho poriadku, nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

13. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

14. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie nemožno preto nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; a tú možnosť sťažovatelia v tomto prípade mali.

15. Z uvedených dôvodov preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľov odmietol ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov, ktoré sú viazané vyhovením

sťažnosti (zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júna 2017